

223. Mélykút, Kígyós-főcsatorna nyugat (KÖH 85353)

(Bács-Kiskun megye) Á

A lelőhelyen végzett kutatás a mélykúti szennyvíztisztító telep építéséhez készített előzetes régészeti dokumentáció során vált szükségessé. A 2014. május 28. és június 3. között végzett munkálatok során 377,5 m² nagyságú terület feltárására került sor, ahol összesen 29 jelenség került elő.

A kutatott területen a felső termőrétteg alatt, 30–60 cm mélységben jelentkezett a sárga, laza szerkezetű, homokos altalaj. A szondákban megfigyelhetőek voltak a területen végzett mezőgazdasági munkálatok során keletkezett talajlazító nyomok.

A feltárt objektumok többsége szórt elhelyezkedésű, eltérő méretű árokzakasz volt, funkciójukat az ásatás jellege miatt nem lehetett egyértelműen megállapítani. Az árkokon kívül feltártunk még két kisebb és egy nagyobb gödörrelátást, feltehetőleg egy részben földbe mélyített épület kis részletét, valamint két egymás közelében fekvő nagy méretű kutat, melyekben 120 cm mélységben megjelent a talajvíz. A jelenségekből nagyon kevés leletanyag került elő. Egyértelmű régészeti korú kerámiát két árokban találtunk (SNR 9 és 14). Másik három objektumban pedig kizárólag állatsontok voltak. A sontok jellege alapján valószínűsíthető, hogy ezek a jelenségek sem újkori beásások. Az SNR 4, kis méretű, szabályos méhkas formájú gödör patios, hamus betöltéséből tapasztás- és omladékmaradványok kerültek elő. Ez az objektum szintén régészeti korú lehetett. A régészeti korú objektumok mind a nyilvántartott lelőhely Ny-i határán túl, a beruházási terület Ny-i szélén húzódtak, azaz a korábban ismert kiterjedése bővült. A feltárt jelenségek alapján egy közepes intenzitású Árpád-kori települést sikerült azonosítani a próbafeltárás során.

Munkatársak: Bottyán Katinka, Kovács Sándor, Molnár Zsolt, Pál Róbert és Szabados György.

HERENDI ORSOLYA

224. Méra, Vízre-járó 2. lelőhely (KÖH 90627)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ró

A Herman Ottó Múzeum Gyarapodási naplója 1995. évi 2. tételének leírása szerint egy ismeretlen lelőhelyű, II. Theodosius (408–450) solidus került Méráról a múzeum éremtárába. Az eladó elérhetőségi adatainak felkutatása után, 2014. augusztus 18-án, vele együtt helyszíni szemlét végeztünk az aranyérme előkerülésének helyén.

A területet Ny-ról vasútvonal, D-ről a községhatár, K-ről és É-ről a község É-i részének (Felső-Méra) lakott területe határolja. Itt az 1990-es években kukoricaföld volt, ennek rotakapálása közben került elő a solidus. A helyszín meghatározására a találó a falut keresztülszelő Béhus-pataktól kb. 500 m-re Ny-ra, egy, a felületből enyhén kiemelkedő dombon kb. 20 m-es átmérőjű kört jelölt meg. Itt (és e hely közvetlen környékén) nem sokkal a bejárás előtt takarították be a repcét, és tárcsázást végeztek. Az érme megtalálásakor a szóban forgó terület a találó családja tulajdonában volt.

A lelőhelyen és környékén a felszín jól látható, bejárásunk mégis eredménytelenül záródott. Semmiféle régészeti jelenséget nem észleltünk és a találó elmondása szerint ő sem talált itt más leletet az érmén kívül, sem annak előkerülésekor, sem azt követően.

A helyszíni szemlén a találón kívül részt vett még Nagy Zsolt Dezső.

SIMON LÁSZLÓ

225. Milota, Szilas-dűlő (KÖH 89253)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B

A Szilas nevű dűlő D-i harmadában egy bronzkarperecet találtak a 2014. január 13-án, Jakab Attila vezetésével végzett terepbejárás alkalmával. Mivel a leletet a szántás kiforgatta, ezért indokolt volt január 15-én leletmentő feltárást végezni a területen.

A depó magjának azonosítása után megkezdtük a rábontást. Tizenegy bronz karperecet sikerült feltárunk, így összesen – az előbb megtalálttal együtt – 12 lelet került elő (ebből 7 ép). A bontás során egyéb régészeti leletet vagy jelenséget nem sikerült megfigyelünk.

Munkatársak: Bacska István és Kiss László.

TOLDI ZOLTÁN

226. Milota határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ő?, B, Sza?

A Tisza–Szamos–Túr közti tározók tervezett anyagnyerői és töltései területén terepbejárásokat végeztünk. Az alábbi lelőhelyeket dokumentáltuk 2014. január 8-án:

Pece-hát (KÖH 89255): A kijelölt nyomvonal bejárását Milota K-i határán, a Pece-háton kezdtük meg. A nyomvonal itt egy Ny–K irányú csatorna É-i partján halad, melyet mi is követtünk Ny felé. A terület szántó, melyet helyenként őszi vetések tarkítottak. Elindulásunk után nem sokkal került elő a szántásban két darab kézzel formált kerámia (2. sz. lh.). A kis méretű, kézzel formált, sötétbarna és sötétszürke töredékekről nem tudtuk eldönteni, hogy őskoriak, vagy császárkoriak.

Pece-hát 2 (KÖH 89257): Kissé tovább haladva Ny felé, hat kézzel formált kerámia, valamint hét patios látott napvilágot (3. sz. lh.). Egy kettős bekarcolt vonallal díszített töredék alapján talán Felsőszöcs-kultúrájú, késő bronzkori keltezésűek lehetnek.

KÖRÖSFŐI ZSOLT

227. Miskolc, Szentlélek, Pálos kolostor (KÖH 16762)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kk, Kú

A Herman Ottó Múzeum 2014-ben már harmadik éve folytatta a szentléleki pálos kolostor régészeti feltárását.³⁹ A kutatás anyagi forrását az elnyert NKA pályázat biztosította.

Az egy hónapos feltárás során a kolostor D-i és Ny-i traktusát, valamint a kerengőfolyosó Ny-i oldalának középső részét vizsgáltuk.

A templom kolostorba vezető bejáratának Ny-i oldalán nyitottuk ki a IV. szelvényt. D-i határát a templom fala jelentette, É-ről a kerengőfolyosó D-i fala zárta le. A szelvény Ny-i oldalán jelentkezett a már azonosított, 16. század első harmadára keltezhető téglapadló. Ettől K-re egy korábban visszabontott, É–D-i irányú kőfalat találtunk, melyre két sorban a téglák ráta-kartak. Feltételezésünk szerint ez a két sor téglák egy bejárat/átjáró maradványa lehet. A visszabontott fal későbbi, mint a ma is álló templom 14. századra tehető fala.

A visszabontott fallal párhuzamosan egy sárga színű, habarcsos rétegre bukkantunk, mely K-i irányban lejtett. Ettől K-re, szintén egy téglapadló maradványait azonosítottuk. Téglái megegyező méretűek a Ny-i szárnyat fedő padlóban elhelyezett-

39 A korábbi évek feltárásairól a jelentéseket lásd: RKM 2012, 70.; RKM 2013, 81.